

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

referitoare la solicitarea suspendării acțiunii Legii nr. 218 din 3
decembrie 2020 pentru modificarea unor acte normative

(Sesizarea nr. 195a/2020)

CHIȘINĂU

7 decembrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judcători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 4 decembrie 2020,
Examinând *prima facie* sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,

CONSTATĂ

1. La originea cauzei se află o sesizare depusă la Curtea Constituțională pe 4 decembrie 2020, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de către dl Sergiu Litvinenco, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. La ședința Curții din 7 decembrie 2020, dl judecător Vladimir Țurcan i-a prezentat Plenului Curții Constituționale o cerere de abținere de la examinarea cauzei. Analizând motivele invocate în cerere, Curtea Constituțională a decis respingerea ei.

3. Curtea observă că autorul sesizării îi solicită Curții să verifice *a priori* constituționalitatea Legii pentru modificarea unor acte normative (proiectul nr. 481 din 1 decembrie 2020), adoptată, conform autorului sesizării, în două lecturi pe data de 3 decembrie 2020, și invocă faptul că nu cunoaște numărul legii adoptate.

4. Curtea reține că prin scrisoarea nr. PCC-01/195a/576 din 4 decembrie 2020 i-a solicitat Parlamentului informații despre adoptarea proiectului menționat, informații care la data examinării sesizării nu au fost prezentate. În același timp, Curtea notează că, având în vedere informația publicată pe site-ul oficial al Parlamentului (<http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5338/language/ro-RO/Default.aspx>), proiectul nr. 481 din 1 decembrie 2020 a fost adoptat pe 3 decembrie 2020. El a devenit lege și i s-a atribuit numărul 218.

5. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că actul adoptat de Parlament se bucură deja de statutul de „lege”, chiar dacă încă nu a intrat în vigoare.

În acest sens, Curtea a reținut că, fiind sesizată, ea poate verifica constituționalitatea unei legi atât înainte publicării ei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cât și după publicare (a se vedea HCC nr. 9 din 14 februarie 2014, § 40 și punctul 1 din dispozitiv; HCC nr. 24 din 8 octombrie 2020, § 15).

6. Astfel, în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 218 din 3 decembrie 2020 pentru modificarea unor acte normative, ține de competența Curții Constituționale.

7. În esență, Legea contestată are ca efect excluderea competenței Președintelui Republicii Moldova de a coordona activitatea Serviciului de Informații și Securitate și de a numi conducerea Serviciului și stabilește că activitatea Serviciului este supusă controlului parlamentar.

8. Autorul sesizării îi solicită Curții să suspende acțiunea Legii contestate în baza articolului 25¹ alin. (2) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, menționând că excluderea competenței Președintelui Republicii Moldova de a coordona activitatea Serviciului de Informații și Securitate nu a fost justificată în nota de argumentare. De asemenea, re poziționarea Serviciului în sistemul național de securitate îi afectează grav independența și libertatea de a acționa în limitele competențelor instituționale. Autorul sesizării mai menționează că Legea contestată generează riscul resubordonării pe criterii politice a Serviciului de Informații și Securitate și afectează grav suveranitatea și puterea de stat, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, democrația și pluralismul politic, separația și colaborarea puterilor, precum și securitatea economică sau financiară a statului.

9. Curtea reține că poate suspenda acțiunea actelor normative prevăzute la articolele 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale nr. 502 din 16 iunie 1995, sesizate în modul corespunzător la Curtea Constituțională, care afectează sau se referă la domeniile stabilite la articolul 25¹ alin. (2) din Legea citată și articolul 7¹ alin. (2) din Codul menționat.

10. Examinând *prima facie* sesizarea respectivă în partea ce ține de dispunerea suspendării, Curtea observă, pe de o parte, că în cazul în care acțiunea Legii contestate nu va fi suspendată, aceasta ar putea fi pusă în aplicare și ar putea produce efecte, de exemplu, asupra desemnării conducerii Serviciului de Informații și Securitate. De asemenea, chiar dacă, ipotetic, Curtea va constata neconstituționalitatea Legii contestate, hotărârea ei nu va influența, sub aspect constituțional, mandatul, eventual,

al noii conduceri a Serviciului (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 13 din 21 mai 2020, §§ 75-83). Pe de altă parte, Curtea notează că, în cazul suspendării acțiunii Legii contestate, conducerea Serviciului de Informații și Securitate nu va putea fi schimbată, eventual, în baza unei legi contestate în fața Curții Constituționale. Mai mult, suspendarea acțiunii Legii contestate va putea elimina din discuție problema referitoare la mandatul conducerii Serviciului, conducere numită, eventual, în baza unei legi care poate fi declarată neconstituțională.

11. În baza acestor raționamente, Curtea consideră că suspendarea Legii contestate are mai multe beneficii sub aspect constituțional în raport cu soluția nesuspendării ei. Cu privire la domeniul afectat de Legea contestată, Curtea reține că soluția suspendării este necesară pentru a evita prejudiciile și consecințele negative iminente pentru ordinea constituțională (a se vedea articolul 25¹ alin. (2) pct. 1) lit. h) din Legea cu privire la Curtea Constituțională; articolul 7¹ alin. (2) pct. 1) lit. h) din Codul jurisdicției constituționale). Astfel, Curtea reține că riscul eventualei schimbări a conducerii Serviciului de Informații și Securitate în cazul nesuspendării Legii contestate corespunde temeiurilor de suspendare referitoare la „eventualele prejudicii și consecințe negative iminente și ireparabile ale aplicării Legii contestate” stabilite în jurisprudența Curții (a se vedea DCC nr. 36 din 24 martie 2020; DCC nr. 39 din 9 aprilie 2020; DCC nr. 42 din 30 aprilie 2020; DCC nr. 43 din 14 mai 2020 și DCC nr. 80 din 2 iulie 2020).

12. În același timp, Curtea notează că pentru a fi respectat principiul loialității constituționale (a se vedea HCC nr. 7 din 18 mai 2013, § 49; HCC nr. 33 din 10 octombrie 2013, § 50; HCC nr. 30 din 8 decembrie 2015, § 43), în cazul contestării unei legi pentru motive de neconstituționalitate, Președintele Republicii trebuie să aștepte hotărârea Curții Constituționale și să promulge legea doar dacă constituționalitatea ei a fost confirmată de către Curte (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 9 din 14 februarie 2014, § 68; HCC nr. 12 din 7 mai 2020, § 88).

Din aceste considerente, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, articolului 25¹ din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 6, 7¹, 61 și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE

1. *Se admite* cererea de suspendare a acțiunii Legii nr. 218 din 3 decembrie 2020 pentru modificarea unor acte normative depusă de domnul Sergiu Litvinenco, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. *Se suspendă* acțiunea Legii nr. 218 din 3 decembrie 2020 pentru modificarea unor acte normative, până la soluționarea în fond a cauzei.

3. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 7 decembrie 2020

DCC nr. 137

Dosarul nr. 195a/2020